



Hugo Pedersen
Nordsida 1871
6653 ØVRE SURNADAL

Tillatelse til utsetting av utenlandske treslag, fjelleldeelgran, i Kvæfjord

Vi viser til søknad pr 2.3.2016 om å sette ut 50 planter av fjelleldeelgran (*Abies lasiocarpa*) til produksjon av juletrær på eiendommen gnr 23/2 på Gullholm i Gullesfjord i Kvæfjord kommune. Vi viser videre til uttalelse om saken fra skogbrukssjefen i kommunen.

Fylkesmannen har behandlet søknaden etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål og fatter følgende

Vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 30 a og forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, gir Fylkesmannen i Troms tillatelse til å plante ut 50 planter av fjelleldeelgran på 0,4 dekar av en 0,9 dekar stor teig på Gullholmen i Gullesfjorden i Kvæfjord kommune

Tillatelsen gis på grunnlag av at vi har vurdert at den omsøkte utsettingen av fjelleldeelgran med internkontroll, ikke vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

Tillatelsen gis på følgende vilkår (med internkontroll):

1. Utplantingen skal skje på areal angitt på kart som følger søknad av 02.03.2016.
2. Dersom trærne setter kongler før de er ca. 2 meter høge, skal det årlig undersøkes om det er spredning av fjelleldeelgran ut over det areal tillatelsen gjelder. Nye planter skal fjernes.
3. Juletrærne hogges ved ca. 2 meters høyde og det skal ikke settes igjen livsløpstrær.
4. Tillatelsen gjelder til 31.12.2018

Vedtaket kan påklages til Direktoratet for naturforvaltning innen 3 uker etter mottakelsen av dette brev, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og § 29. Eventuell klage begrunnes og sendes via Fylkesmannen i Troms

Søknaden:

Det søkes om utplanting av 50 trær av fjelleldeelgran (*Abies lasiocarpa*) på et 0,9 dekar stort areal, på gnr. 23, bnr. 2 i Kvæfjord kommune. Arealet er angitt på kart vedlagt søknaden. Formålet med utplantingen er juletreproduksjon til privat bruk og noe salg. Området som skal tilplantes, er innmarksbeite mellom to veger og det opplyses vil gro igjen med kratt. Halve dette arealet skal tilplantes dvs. ca. 0,4 dekar.



Regelverket

Naturmangfoldloven § 30a sier at ingen uten med hjemmel i § 31 eller tillatelse fra myndigheten må sette ut organismer av arter og underarter som ikke finnes naturlig i Norge, herunder utenlandske treslag. Utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål krever særskilt tillatelse etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, (FOR-2012-05-25-460). Ansvar for søknadsbehandlingen ligger hos miljøvernavdelingen men landbruksavdelingens skogfaglige kompetanse skal trekkes inn ved behandling av søknadene.

Formålet med forskriften er å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet. Naturmangfoldet er her definert som biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold. Utenlandske treslag er arter eller underarter eller sorter av trær som ikke har sitt nåværende eller historiske naturlige utbredelsesområde i Norge. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til utsetting av utenlandske treslag skal eventuelle uheldige følger for naturmangfoldet vektlegges. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å tro at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige virkninger for biologiske mangfold.

Den som er ansvarlig for utsetting skal i rimelig utstrekning treffe tiltak for å hindre at utsettingen får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Det er en plikt til internkontroll som skal legges frem ved forespørsel og som omfatter rutiner for å sikre at kravene i forskriften blir holdt.

Naturmangfoldloves § 7 (§§ 8 – 12) skal legges til grunn som retningslinjer når det fattes beslutninger som kan påvirke naturmangfold. Kunnskapsgrunnlaget skal være godt nok til å fatte beslutningen (§8), hvis ikke skal føre var prinsippet i § 9 legges til grunn. Påvirkningen av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemer er eller vil bli utsatt for § 10, kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11 og det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som begrenser skade på naturmangfoldet og gir de beste samfunnsmessige resultater § 12.

Fylkesmannens vurdering

Vi har vurdert om utplanting av fjelledelgran vil påvirke viktig biologisk mangfold på stedet det plantes og om det er fare for spredning som vil påvirke viktig naturmangfold i nær-området. Fylkesmannen har og lest uttalelsen fra skogbrukssjefen.

Fjelledelgran (*Abies lasiocarpa*)

Fjelledelgran tilhører edelgranslekta i furufamilien og forekommer ikke naturlig i Norge. Den tilhører derfor et treslag som det krever tillatelse til å sette ut til skogbruksformål.

Fjelledelgran har sitt naturlige utbredelsesområde på vestkysten av Nord-Amerika. Arten har vært forsøkt utsatt i Norge siden slutten av 1990 -tallet. Vi har derfor ikke stor erfaring om eventuell naturlig spredning inn i andre naturtyper (Artsdatabanken). Treslaget vokser naturlig fra Arizona til Alaska, og er godt tilpasset norsk klima. I følge Artsdatabanken er det liten grunn til å tro at fjelledelgran representerer noen økologisk risiko.

Påvirkning på biologisk mangfold

I følge www.artskart.no og www.naturbase.no er det er ikke registrert prioriterte arter, truete/sjeldne arter, rødlistede arter, utvalgte naturtyper (som gammel og artsrik slåttemark)

eller verdisatte naturtyper i selve området som omsøkes for utplantning eller i nærområdet rundt. Fylkesmannen kjenner ikke til forekomster av viktig biologisk mangfold her fra andre kilder vi har tilgang til. Det søkes om utplantning på et gammelt innmarksbeite. Dette er en relativt vanlig naturtype i Troms. Fylkesmannen har tilgang på gode skråfotos fra området fra 2010. Innmarksbeitet ser gjengrodd ut med løvtrær. Siden fjelledelgran har lav risiko for spredning, er det liten risiko for spredning og negative konsekvenser for biologisk mangfold i nærområdet.

Det er ingen verneområder i nærheten.

Fylkesmannen i Troms er bevisst på at utplanting av utenlandske treslag kan få negative konsekvenser for landskapet som også er definert som en del av det biologiske mangfoldet. Vi vil imidlertid ikke legge vesentlig vekt på dette i denne saken fordi utplantingen ikke vurderes å endre landskapsverdien vesentlig. Vi har da lagt vekt på at området for utplanting er lite og tilhører et stort landskapsrom som ikke vil bli vesentlig endret av omsøkt utplantning.

Vi har også vurdert hvilke økologiske konsekvenser utplanting av fjelledelgran kan få. Når det gjelder økologiske effekter av utplanting av fremmede treslag generelt er kunnskapsgrunnlaget mangelfullt. Ut fra det vi vet, er endringer i mangfold av skoglevende organismer, karplanter, bunnfauna, insekter og fugler svakt negative og tenderer til å synke i bestander av fremmede treslag. Effekter av fjelledelgran i spredningsområder er ikke undersøkt, men samlet sett vurderer Artsdatabanken at både spredning og effekter av fjelledelgran er begrenset. I søknaden opplyses at trærne skal høstes når de er ca 2 meter høge, og vi antar at de da ikke har rukket å sette kongler med frø, og dermed ikke vil spre seg. I fjellområder og i områder som er marginale, kan enkelte arter «senke ned grenene» som slår rot i jorda og formere seg uten frø (med «senkere»). Fylkesmannen mener at det er liten fare for dette så lenge trærne hogges ca 2 m høge.

Kunnskapsgrunnlaget oppfattes som godt nok til at vi vil vurdere at omsøkt utplanting av fjelledelgran ikke direkte vil berøre viktig biologisk mangfold vesentlig, og at det er liten risiko for spredning. Kunnskapsgrunnlag knyttet til økologiske konsekvenser av utplanting av utenlandske treslag er mangelfull, men den kunnskapen som foreligger om fjelledelgran indikerer at det ikke er stor risiko for at utplantingen vil endre økosystemet. Vi vurderer derfor at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte en beslutning her j.fr. naturmangfoldloven § 8 og vil ikke legge «føre var»-prinsippet i § 9 til grunn.

Vi har også vurdert den samlede belastningen økosystemet vil bli utsatt for hvis det gis tillatelse til utplanting i samsvar med naturmangfoldloven § 10. Det er lite belastninger i området fra før, ut fra skråfotos framstår området som ei lita grend med et pent kulturlandskap og jord i drift. På grunnlag av dette vurderer vi at omsøkt utplanting av fjelledelgran ikke vil medføre noen økt samlet belastning på økosystemet. Selv om det er liten risiko for spredning, anser vi det likevel som nødvendig å sette noen vilkår om å gjennomføre internkontroll og fjerne eventuelle trær som sprer seg fra plantefeltet (se vedtaket foran i brevet).

Skogfaglig vurdering

Fylkesmannens landbruksavdeling har ingen innvendinger mot at det blir gitt tillatelse til planting av fjelledelgran i det omsøkte området. Vi ser positivt på at man produserer juletre i fylket. Produksjonen av juletre er i dag langt mindre enn etterspørselen.

Konklusjon:

Utplanting av fjelledelgran som omsøkt, vil påvirke det området der det plantes ut trær, men vil ikke berøre viktig biologisk mangfold. Det er liten risiko for spredning, og risikoen reduseres hvis det stilles vilkår om at eventuell spredning av trær skal overvåkes og fjernes. Omsøkt utplanting vil ikke endre landskapet vesentlig. Vi vurderer at utplanting av fjelledelgran til juletrær som omsøkt på Gullholm i Gullsfjordbotn ikke i vesentlig grad vil påvirke naturmangfold, og at det derfor er grunnlag for å innvilge søknaden.

Tillatelsen er gitt md hjemmel i forskrift for utplanting av utenlandske treslag. Det må innhentes særskilt tillatelse fra annet lovverk der dette er nødvendig. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke erstatter, eller gir føringer for eventuelle behov for nye vedtak i kommunen om omdisponering av dyrka mark etter jordlova.

Med hilsen

Evy Jørgensen
miljøverndirektør

Marianne Vileid Uleberg
underdirektør, landbruk

Kopi til:

Kvæfjord kommune, skogbrukssjef Leif Evje Bygdevegen 26 9475 Borkenes